

Utrecht University

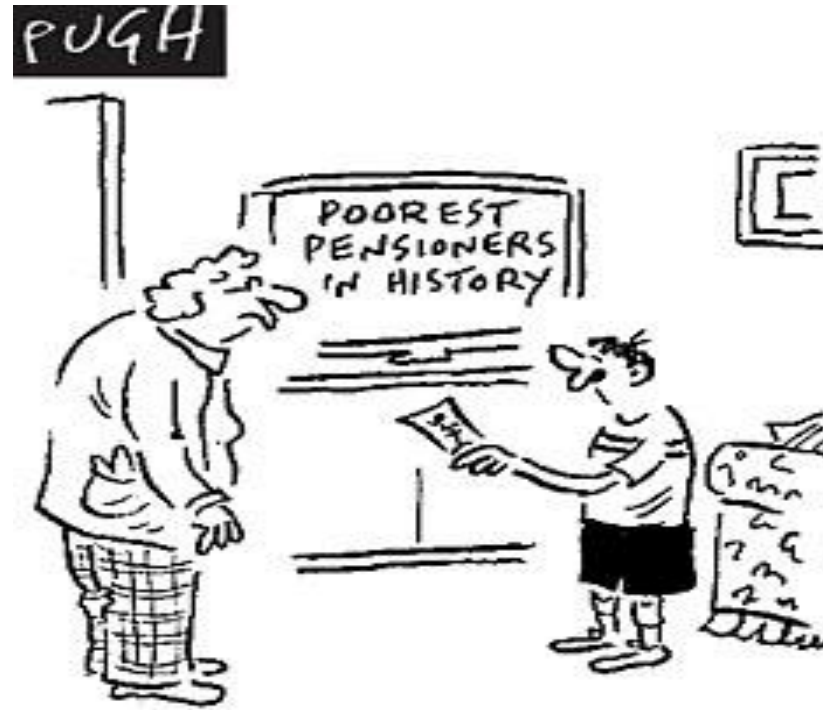

WTP en het individu
‘Sprong in het duister’?
19-4-2023

Prof. dr. Hans van Meerten
Universiteit Utrecht/Lawyer at GMW

Jong vs Oud? Schijntegenstelling?

*'And here's a little something,
Gran, to buy yourself a treat'*

AFM Aandachtspunten

Pensioentransitie

Aandachtspunten in de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel zijn: (a) dat de nieuwe pensioenregeling niet aansluit bij de risico's die deelnemers kunnen en willen dragen, (b) dat er onrealistische verwachtingen worden gewekt over het nieuwe pensioenstelsel en het pensioen van deelnemers, doordat de informatie niet correct, duidelijk, tijdig of evenwichtig is, en (c) dat de pensioenregeling en de keuzes die hierbij zijn gemaakt zijn niet uitlegbaar zijn.

Risicoverwachting: toename

● Hoog

[Download This Paper](#)[Open PDF in Browser](#)

De ondraaglijke lichtheid van de hervorming van het pensioenstelsel (The Unbearable Lightness of the Reform of the Pension System)

SEW, 2022, 6

28 Pages · Posted:

[Hans van Meerten](#)

Utrecht University - Utrecht Centre for Shared Regulation and Enforcement in Europe – RENFORCE

[Sanne Vlastuin](#)

Utrecht University, School of Law

Date Written: june 15, 2022

Abstract

In dit artikel staan Hans van Meerten (hoogleraar Europees pensioenrecht aan de Universiteit Utrecht) en Sanne Vlastuin (masterstudent Privaatrecht aan de Universiteit Utrecht) stil bij de transitie naar een nieuw Nederlands pensioenstelsel. In het bijzonder besteden zij aandacht aan Europeesrechtelijke aspecten die in dit licht problematisch zouden kunnen zijn, waaronder de pensioendeelnemer als consument en de informatieachterstand van pensioendeelnemers. Er is meer nodig om het beoogde pensioenstelsel op deze punten EUproof te maken, vinden zij.

Do you have a job opportunity you would like to promote on SSRN?

[Place Job Opening](#)

Paper statistics

DOWNLOADS
296

ABSTRACT
VIEWS
635

PlumX Metrics

Waarom ondraaglijk?

- **Geen/onvoldoende aandacht voor de deelnemer als consument**
- **Overgang vol met onduidelijkheden**
- **Deelnemer is strikt juridisch geen ‘consument’ in de PW**
- **Maar zou dat wel moeten zijn als alle risico’s daar worden gelegd!**

Pensioenhervorming: redenen

- Meer persoonlijk?
  - Nee
- Betaalbaar?
  - Van DB naar DC: Ja en Nee..
- Toekomstbestendinger?
  - Nee, indeling in sectoren blijft in stand
- Beter passend bij arbeidsmarkt?
  - Nee: geen oplossing ZZP-ers
  - Verplichtstelling regeling?

C-67/96, Albany

- Dit zou te meer het geval zijn wanneer, zoals in het hoofdgeding, de uitsluitend door het Pensioenfonds beheerde aanvullende pensioenregeling wordt gekenmerkt door een hoge mate van solidariteit, met name door de ontkoppeling van premieniveau en gedekte risico's, de **verplichting alle werknemers zonder medische keuring te accepteren**, **de voortzetting van de pensioenopbouw met premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid**, de **overname door het Pensioenfonds van de achterstallige premies bij faillissement van de werkgever**, en de indexatie van de pensioenen voor het behoud van hun waardevastheid.

Grote maatschappelijke onvrede

Sameer van Alfen • PP

11 jan 21 2 reacties

NIEUWS

‘Stop deze wet, het is regelrechte diefstal’

De consultatieronde van de Wet toekomst pensioenen levert tot nu toe grotendeels negatieve reacties op. Die komen vooral van particulieren.

Stelling ter rechtvaardiging

- “Individu kan niet zelf kiezen, wij doen dat beter”
- “Pensioen is arbeidsvoorwaarde, daar gaan de sociale partners over”
- “Invaren is de enige optie”

Waar zit de pijn? Deel 1

- Fundament WTP: ‘invaren’ zonder individueel bezwaarrecht
- Invaren: omzetten **alle** bestaande rechten en aanspraken in nieuw pensioencontract
- Dus: alles van DB naar DC: casinopensioen?
- Strijd met Europese eigendomsrecht?

Invaren is overal verboden, behalve hier

Waar zit de pijn? Deel 2

- Deelnemer zegt; ‘het is mijn geld, ik wil invloed’
- Niet meer **beleggen** in olie, wapens, etc...
- Intern toezicht: onvoldoende?

Oplossingen

- De deelnemer als **individuele consument**
- Pensioen=arbeidsvoorwaarde maar ook **financieel product!**
- Geef de deelnemer **meer bescherming** (onderzoek Gak)
- ***Pensioenbewaarder: knip tussen oud en nieuwe rechten***

Pensioenbewaarder

- **Betrek individuen door deze zelf de keus te geven om in te varen!**
- **Al het andere (collectief hoorrecht, fancy tools, communicatie, werkt niet):
‘we hebben het beste stelsel, teken maar bij het kruisje’**
- **Te complex? Ik geloof er niks van...**

Pensioen (nu al EU) = financieel product

- Rechtsbasis IORP (Europese Pensioenrichtlijn)

*Artikel 53, artikel 62 en artikel 114, lid 1 VWEU:
interne markt!*

- SFDR Verordening!
Pensioenregelingen=financieel product
- EU rechtspraak:
- *pensioenregelingen=diensten*

Zaak C-678/11, ov. 37

- Vastgesteld moet worden dat de diensten die door pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen worden aangeboden op het gebied van bedrijfspensioenregelingen, diensten in de zin van artikel 57 VWEU zijn. Dergelijke diensten worden immers gewoonlijk verricht tegen een vergoeding waarvan het wezenlijke kenmerk daarin is gelegen dat zij de economische tegenprestatie voor de betrokken dienst vormt (zie naar analogie arrest Commissie/België, C-296/12, EU:C:2014:24, punt 28).

Pensioen=eigendomsrecht

Art. 17 Handvest

Eenieder heeft het recht de goederen die hij rechtmatig heeft verkregen in eigendom te bezitten, te gebruiken, erover te beschikken en te vermaken. Aan niemand mag zijn eigendom worden ontnomen, behalve in het algemeen belang in de gevallen en onder de voorwaarden waarin de wet voorziet en mits zijn verlies tijdig op billijke wijze wordt vergoed. Het gebruik van de goederen kan worden geregeld bij de wet voorzover het algemeen belang dit vereist.

Verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds bij transitie aansprakelijk schending eigendomsrecht?

+ | Mr. J.R.C. Tangelder, datum 08-02-2022

↶ [Jurisprudentie \(11\)](#)

Het aansprakelijkheidsrisico voor het bedrijfstakpensioenfonds op grond van Europese eigendomsbescherming is in de literatuur laag ingeschat. In dit artikel zet ik uiteen dat dit aansprakelijkheidsrisico mogelijk groter is dan tot nu toe is aangenomen. Daarnaast doe ik twee

Invaren

- Wat te doen als fondsen NIET willen invaren?
- Normale CWO
- Instemmingsrecht
- Bewaarder

Pensioendeelnemer WTP= consument?

- *Geschillenbeslechting consumenten!*
- *Besluit WTP, 8.2:*
- Dit omdat de geschillenbeslechting bij pensioenfondsen raakvlakken heeft met de geschillenbeslechting bij financiële ondernemingen. Zo gaat het (inhoudelijk) bij beide soorten geschillen om potentieel grote financiële effecten voor de betrokken partijen.

EU eisen aan communicatie

- NN/Van Leeuwen, C-51/13
- HR Woekerpolis-arrest: (criteria uit EU rechtspraak)

“Vervolgens moet worden beoordeeld of die verplichtingen i) betrekking hebben op gegevens die duidelijk en nauwkeurig zijn, ii) noodzakelijk zijn voor een goed begrip van de wezenlijke bestanddelen van de aangeboden of tot stand gekomen beleggingsverzekering, en iii) voldoende rechtszekerheid waarborgen”